

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

GREVE LOKALHISTORISKE FORENING

**BIDRAG TIL
GREVE KOMMUNES HISTORIE**

Bytinget (ved Tune Kirke) - genskabt

HÆFTE NR. 45 : Oldermandslauget i Tune

Hæfte nr. 45 i serien
"Bidrag til Greve kommunes historie"

**Oldermandslauget
i
Tune**

AF

JAKOB KJÆR

GREVE LOKALHISTORISKE FORENING

November 1999

Udgivet af Greve Lokalhistoriske Forening
November 1999
Layout Peder Broager
1. oplag 400 eksemplarer
Tryk. P E Offset, Varde

INDHOLD

OLDERMANDSLAUGET I TUNE	7
Navnet Tune	7
Landsbyens form	8
Tingstedet	8
Rettering	8
OLDERMANDSLAUGET	9
HISTORISKE HÆNDELSER I TUNE	11
Tunestillingen	12
De sidste 100 år	12
BESKRIVELSE AF DE ENKELTE GÅRDE	13
UDPLUK AF PROTOKOLLEN	17
Hørkæret sælges	19
Lindetræet plantes	20
Piben	20
Gadebelysning	22
Genforeningssten	22
Tingstedet	23
Oldermandsmødet 24. februar 1998	24
Oldermandsgildet 1999 hod Ejnar Larsen	25
Tune Landboskole	25
Oldermandslaugets medlemmer i 1997	27
HVEM VAR HER FØR	28
SKEMAER	29
KORT	34

FORORD

Greve Lokalhistoriske Forening har opfordret mig til at skrive et hæfte om Tune Oldermandslaug som et led i en serie om oldermandslaug i Greve Kommune.

Denne opfordring har jeg taget op, og jeg håber, den med det foreliggende er løst så godt de tilgængelige kilder gør det muligt. Det er overvejende protokollerne fra laugsmøderne.

Samtidig har flere Tuneborgere efterlyst en beskrivelse af Tunes historie.

Den er ikke løst tilfredsstillende, men hæftet kan måske være en begyndelse.

Oldermandslauget og historien er i hvert fald så nært forbundet, at det har været naturligt også at skrive lidt om historien og de enkelte gårde.

Hæftet er skrevet til foreningens medlemmer og interesserede Tuneborgere.

Måske kan det også bruges i folkeskolen. Derfor er der henvisninger til kilder, som i de pågældende emner går meget grundigere til værks end i dette hæfte.

Jeg skylder Birthe og Johannes Hansen, Tune tak for at have gennemlæst manuskriptet og givet en del af de oplysninger, jeg manglede. Der er stadig mange huller. Når du som læser finder dem, håber jeg, du bliver inspireret til at fylde hullerne ud ved lejlighed.

Kortene bag i hæftet er interessante at studere. Arne Jensen, Tune Hede har bidraget meget til dem. Det skylder jeg ham en stor tak for. Han har skriftlige forklaringer til dem, så særligt interesserede kan få mere at vide hos ham.

Tune Hede, d. 19 oktober 1999.

Jakob Kjær

OLDERMANDSLAUGET I TUNE.

Tune Oldermandslaug består af ejerne af de gårde i Tune, der har et "a" efter tallet i matrikelnummeret. Lauget har protokoller tilbage til 1862, men det har også et byhorn, hvori er indskåret årstallet 1823. Der er næppe tvivl om, at oldermandslauget har eksisteret i flere hundrede år. Der er grund til at betragte det som en forløber for de senere sogneforstanderskaber, der igen blev efterfulgt af sogneråd og så sent som i 1970 afløst af byråd, der dog dækker et meget større område.

Oldermandslaugene var ikke demokratisk valgte, men de løste en del fælles opgaver. Det kommer vi tilbage til, men det kan være interessant først at sætte sig ind i, hvordan samfundet i Tune så ud i de foregående århundreder. De tilgængelige oplysninger er meget spredte. Men når de nu bliver samlet, så kan det være, hullerne inspirerer nogle til at fylde dem ud, når der måtte komme en lejlighed.

Navnet Tune.

Tune nævnes første gang i året 1085, hvor man træffer begrebet "Tunaherathi", der formentlig betyder Tune Herred. Herred er et gammelt begreb for en retskreds eller valgkreds.

Tune eller tun er en gammel nordisk betegnelse for et beskyttet eller indelukket område. Det kan være et lille markstykke tæt ved gården og mere individuelt behandlet end den større bymark. Men "tun" har også været brugt om den fælles plads i midten omgærdet af gårde på alle sider. Det sidste har passet godt på Tune.

Endvidere viser et kort fra 1776, at de små markstykker (tun) i Tune var placeret fra gården ind mod midten, hvor det ellers var mere almindeligt, at de var placerede udenfor ringen af gårde.

Det er iøvrigt ordet "tun", der går igen på engelsk, når englænderne kalder en by for "town". Så står det også for et beskyttet område. Det korte bynavn tyder på, at det er en meget gammel landsby, og det bekræftes af de mange oldtidshøje, der er eller har været på enen.

Tune ligger midt i Hedeboegnen eller Heden, som omfatter hele det ret flade område mellem Roskilde, København og Køge. Hede behøver ikke være udtryk for mager jord, og her er det brugt om

det relativt flade område i modsætning til det mere kuperede Skovboområde mod sydvest eller det nordsjællandske landskab. De er begge af meget varierende bonitet, hvorimod Hedeboegnen har Danmarks bedste landbrugsjord. Her har istiden først aflejret grus, som fjerner eventuelt vandoverskud.

Ovenpå er aflejret ler og muld i en velegnet blanding, så nødvendigt vand stilles til planternes rådighed, og jorden er rimelig let at arbejde.

Landsbyens form.

De danske landsbyer har forskellig form. Greve landsby er en langby, hvor gårdene var placerede langs et vandløb. Tune er derimod en rundby eller manglekantby (polygonalby). Gårdene lå faktisk i en tydelig firkant med 5-6 gårde i hver af de fire sider. Det ser man af de ældre kort, og nogle gårde kan stadig genfindes der, mens andre er blevet flyttet ud ved udskiftningen omkring år 1800.

Midt i denne firkant var en stor åben plads med kirken, men også med god plads til fælles aktiviteter. Den store grønne plads har i mange år været brugt som sportsplads, men det er sikkert også den, der har givet Tune sit navn, og det er her, der har været holdt rettergang. Her var Tinghøjen, hvis sten stadig står ved Østergade 4.

Tingstedet.

I Tune har oldermandslauget holdt sine møder på tingstedet ved Tinghøjen i midten af byen. Men der har også været herredsting. Danmark var i retslig henseende delt op i 150 herreder. Tune herred var et af dem, og det afgrænsedes mod sydvest af Ramsø Herred, mod nordvest af Sømme Herred, der omfattede Roskildeegnen, og mod nordøst af Smørum Herred med Tåstrupområdet.

Større afgørelser måtte dog forelægges det sjællandske ting i Ringsted, og valg af konge kunne ske på Isøre Ting ved Rørvig.

Retterting.

Hvordan en rettergang fandt sted fabulerer Ebbe Kløvedal Reich om på følgende måde:

"Før tinget samledes var der med fire kæppe afmærket en firkantet plads. Præsten velsignede pladsen, og så var pladsen fredhellig, så

ingen måtte øve vold mod nogen på den plads.

Enhver skulle have mulighed for at tale sin sag.

Måske var det lovsigemanden, der bestemte, hvor længe man måtte tale, men nogle steder måtte man kun tale, så længe man kunne stå på et ben."

Til dette formål behøvede pladsen næppe være så stor som i Tune, men når nu folk var samlede, så var der anledning til også at slå en handel af og til at få solgt de specialiteter, man havde fremstillet, og der blev lokket med terningspil og plattenslageri. Derfor var det godt at have plads udenom den fredhellige plads.

Herredstinget samledes på en bestemt dag i året, og det tog stilling til problemer, der var for store og alvorlige for det lokale oldermands-laug. Det kunne være strid mellem to landsbyer eller mellem en storbonde og en landsby, men det kunne også være alvorlige kriminelle handlinger som anklager for mord.

Tinget dømte folk, som havde forbrudt sig mod landets love. Eller hvilke love, man nu mente var gældende. Det har jo nok været Christian den Femtes Danske Lov. Men den er fra 1683. Hvad var der før den tid at holde sig til?

Jo Lejrekongerne har sikkert udstukket nogle retningslinier, men de var ikke skrevet ned. Man havde da nogle "lovsigemænd", der skulle huske og fortolke hvad loven sagde. Harald Blåtand menes at have udarbejdet landsdækkende love, men de var stadig udsat for forglemmelser og tolkning. Alligevel kunne det ske, at lovsigemanden henviste til Kong Haralds love, og at en forbyrder måtte prise sig lykkelig for, at Kong Haralds love gjaldt, for hvis dommen skulle være afsagt helt efter tingets opfattelse, så ville dommen have været hårdere.

OLDERMANDSLAUGET

Oldermandslaugets opgaver var som nævnt de mere lokale

Det var laugets opgaver, der bestemte, hvornår man skulle begynde såning af vårsæd, så de der havde marker tæt op mod hinanden ikke kom til at ødelægge naboens allerede fremspirede afgrøder. Det problem var stort, fordi hver gård havde marker måske 20 forskellige steder, og hver mark var kun få meter bred.

Oldermandslauget fastlagde også datoen for høstfest og for, hvornår man opgav ævred (sløjfede hegnene), så kreaturerne kunne æde stubrester og græs på alle markerne.

Oldermandslauget fastlagde selv sine vedtægter. Derfor er der betydelig forskel fra landsby til landsby, men man kan dog finde retningslinier i "Vider og vedtægter", så man kunne lære af hinanden. I Tune gik hvervet som oldermand på skift. Det gør det stadig, men nu med meget begrænsede pligter og rettigheder.

Tidligere var det en væsentlig opgave at sørge for, at vedtægterne blev overholdt og at opkræve bøder i henhold til Vider og vedtægter. Oldemanden skulle føre regnskab og om nødvendigt gå i spidsen ved udpantning for bøderne.

Det var også oldemandens opgave at føre tilsyn med byhyrden og tilse, at markmanden løste sine opgaver. Byhyrden var ansat og blev lønnet med naturalier, mens markmanden blot skulle føre tilsyn med hegningen omkring de fælles kommarker, hvor hver ejer var forpligtet til at hegne et stykke.

Bødeløbene måtte ikke anvendes til gilder eller drik, men de kunne anvendes til hegnsudgifter.

Endvidere påtog oldermandslauget sig en del sociale opgaver, formentlig især efter at den katolske kirke havde mistet indflydelse og ansvar.

Lauget medvirkede til, at der ved gilder blev sendt mad til fattige og syge, og var en landmand syg, kunne man vedtage at pløje marken for ham.

Fattighjælpen var dog kun et supplement til den offentlige hjælp, der er omtalt i Snoldelev-Tune bogen til at opfylde reglerne for forsørgelsesvæsen fra 1708 og fattiglovgivningen fra 1803 om fattigkommissionen

1841 indføres sogneforstanderskab i Snoldelev-Tune bestående af præsten og 3 gårdmænd.

1867 vælges et sogneråd og 1904 bliver Tune et selvstændigt sogn.

I Snoldelev var det også oldermandslaugets opgave at opkræve kirketiende, og da vi havde fælles præst er det sandsynligt, at det også var laugets opgave i Tune, men protokollerne siger intet herom.

HISTORISKE HÆNDELSE I TUNE

Som nævnt findes ordet "TUNATHERATHI" allerede i 1085, og i 1184 optræder navnet "TUNÆ".

I 1257 finder man navnet "TUNATHERAT", hvilket sikkert igen betyder Tune herred. Vi kan finde en del flere oplysninger om Tune i bogen "Snoldelev-Tune" fra 1939 udgivet af Erh. Flensborgs Forlag i Roskilde.

Den fortæller om en runesten, der i 1770 blev fundet ved Baldershøj, men den er forsvundet igen. De få tegn blev aldrig tydet, men forbogstaverne lignede noget med Balder og Rune.

Et sagn vil vide, at de to var til fest i Tune, og der startede kampen for kvindernes ligeberettigelse.

I 1153 landede venderne ved Karlslunde for at drage mod Roskilde, og selvom Svend Grathe drev dem tilbage, har det nok været et barsk besøg for Tuneborgerne. Vore forfædre på egnen har da også betalt en "strandvore", som var en slags fritagelse for at holde strandvagt.

Under Valdemar Atterdags fejde med de holstenske grever skal flere slag have stået på Hedeboegnen.

21.juli 1646 blev Oluf Jørgensen fra Karlstrup henrettet på åben gade i Tune, fordi han halvandet år tidligere (under Svenskekrigen) havde dræbt Arved Byrgesen.

Under krigen 1657-60 blev Hedeboegnen stærkt plaget af de svenske tropper. 12 gårde i Tune nedbrændte i disse år.

I 1780 rapporteres Anders Larsen fra Højlund og 3 andre gårdmænd fra Tune at være druknet i en mose 2 km øst for Tune.

Omkring år 1800 blev en del af gårdene i Tune flyttet fra den gamle landsby ud til markerne især østpå og nogle til Tune hede eller Fløjterupvej, men Grønshøj og Grusgård blev flyttet mod vest. Det er formentlig sket samtidig med en betydelig udskiftning af markerne, så hver gård fik sine marker samlet på et sted. Det er også der og i de følgende 50 år, at gårdene er gået over fra fæste til selveje.

1866 oprettes Michael Gjøs Folkehøjskole, den senere landbo-skole, der får en særlig omtale.

Folketallet i Tune blev slemt reduceret under svenskekrigene, men udviklede sig derefter således:

1660	27
1801	401
1850	533 i 109 husstande
1901	801
1935	933 i 208 husstande

Tunestillingen

Under første verdenskrig 1914-18 lancerede tyskerne kanonen "Tykke Bertha", der kunne skyde 14 km.

Københavns volde ved Glostrup var da ikke tilstrækkelige, og man byggede "Tune-stillingen", som var en række skyttegrave og maskingeværposter fra Mosede Fort til Roskilde for at kunne forsvare København. Projektet er detaljeret beskrevet i Klavs Becker-Larsens "Tunestillingen" fra 1986. I 1917 var der 12 kampdygtige bataljoner på Sjælland, og de var alle placeret i Tunestillingen og omkring København

En maskingeværstilling kan stadig ses ved Tokhøjgård.

De sidste hundrede år.

Livet i Tune by i første del af 1900-tallet er fint beskrevet i bogen "Der var engang en landsby" af Poul Gehl, udgivet 1997.

Der har været gravet grus i hele århundredet, men udviklingen i byggeri både i Tune og København skete især efter 1960, og det skabte grusgravene.

I 1960 bestod Tune kun af den gamle landsby + Runevej og Odinsvej, men derefter gik det stærkt.

I 1970'erne var der over 1000 skolesøgende børn, så man forøgede kapaciteten med Lundegårdskolen.

De to idrætshaller blev bygget i 1970'erne og 80'erne, og resultatet er blevet, at Tune formentlig har verdensrekord i antal idrætsudøvere i forhold til befolkningstal.

Mange af grusgravene indgår nu i projekt Hedeland, som langsomt omdanner området til et rekreativt areal.

Tune har for få arbejdspladser i forhold til befolkningstal.

På Danmarkskortet kendes Tune nu formentlig bedst ved sin lufthavn, men oldermændene er mere bekymrede over, at rationaliseringen i landbruget har reduceret antal heltidslandbrug til ganske få.

BESKRIVELSE AF DE ENKELTE GÅRDE

Matr. nr. 2a Tinggård, Østergade nr. 4

Stuehuset fra 1865 er det eneste, der er bevaret. Det ligger med gavlen ud mod Østergade. Vest for gården lå det gamle tingsted, og det er derfra gården har sit navn. Ud mod Østergade står en stor tingsten. Til gården hørte 81 tdr. land (44 ha) svarende til 10 tdr .hartkorn

Matr. nr. 3a Strømsager, Strømsagervej 15.

Lå i den østlige side af Tune by med markerne mod sydøst. Avlsbygningerne var kraftige trempelbygninger. Stuehuset lå mod syd og eksisterer stadig. Bygget i 1846. Til gården hørte 52 tdr. land (28 ha), svarende til 6 tdr. hartkorn, og den har hørt under Bidstrup Gods, men blev frikøbt af fæsteren Valentin Jensen ca. 1850. Dennes familie har fæstet/ejet gården i ialt 250 år. I slutningen af 1800-årene blev gården drevet sammen med Rugbjerggård, så der i alt var 116 tdr. land (63 ha).

Matr. nr. 4a Østergård, Karlslunde Centervej 45

Ligger ca. 1 km øst for Tune og er på 66 tdr. land (36 ha), svarende til 9 tdr. hartkorn.

Der blev op til ret sent svaret landgilde til Bidstrup Gods.

Der var 7-marks-drift: Brak, vintersæd,byg,roer,havre,2 års græs.

Matr. nr. 5a Hasselgården, Fløjterupvej 8.

Ligger ved Fløjterupvejen på Tune Hede 2-3km øst for Tune by.

Der er 73 tdr. land (40 ha) mark svarende til 7 tdr. hartkorn, og det har været en fæstegård under Bidstrup Gods.

Matr. nr. 6a Højgård, Roskildevej 36

Højgårds 63 ha eller 114 tdr. land svarede til 13 tdr. hartkorn. Gården var fæste under Københavns Universitet. De tidligere bygninger rummer nu en del af BR-legetøjs hovedsæde. Både stuehus og avlsbygninger er nyopførte længere mod nord. Betydelige dele af den tidligere landbrugsjord er brugt til grusgravning, men delvis retableret. Oprindeligt var der 35 malkekøer + opdræt og mælken blev leveret til København.

Matr. nr. 7a Nordgård, Rendebjergvej 9.

Gårdens tidligere bygninger er nu Nørregade 27, men gården blev i 1960'erne flyttet til Rendebjergvej. 62 tdr. land (34 ha)

Matr. nr. 8a Rendebjerggård, Villershøjvej 22

Gården ligger 1 km nord-nordøst for Tune by.

Der er 62 tdr. land (34 ha)svarende til 7 tdr. hartkorn.

Det har været en fæstegård under Gjeddesdal.

Avlsbygningerne er fra 1890, men stuehuset er nybygget i 1998.

Matr. nr. 9a Elkjærgård, Nørregade 33.

Gården ligger med stuehus og en længe på sin oprindelige plads i det nordøstlige hjørne af den gamle Tune landsby.

Stuehuset var i 1980'erne kro. Til gården hørte 62 tdr. land (34 ha) og 8 tdr. hartkorn. Gården var berømt for dens fine jyske følhopper.

Markerne lå mod nord bl.a. hvor den nuværende Elkærpark findes.

Matr. nr. 10a Tunegård, Tunegårdsvej 19

Gården lå oprindelig i sydsiden af Tune landsby i Søndergade nr. 21.

Gården har været fæstegård under Gjeddesdal, men blev frikøbt i 1801 og har en tid været drevet sammen med Rendebjerggård.

Hovedbygningen er fra 1872 og avlsbygninger fra 1820. 108 tdr. land (60 ha) svarende til 11 tdr. hartkorn. Gården fik traktor i 1917.

Læs mere om Tunegård i "Mands Minde".

Matr. nr. 11a Lundegård, Tune Parkvej.

Lundegård lå oprindelig i den vestlige side af Tune landsby, hvor Toften nu ligger, men den blev omkring år 1800 udflyttet til placeringen 1 km øst for den gamle landsby.

Hovedbygningen er opført 1865 og er nu "Tune Borgerhus" og nogle af udlængerne indgår i skolebyggeriet Lundegårdsskolen.

Markerne var på = 150 tdr. land (82 ha) og svarede til 17 tdr. hartkorn. Det meste er nu udstykkede til beboelse.

Matr. nr. 12a Lisegård, ligger på Grevevej nr. 80.

Den oprindelige gård lå i den vestlige side af Tune. Den blev udflyttet og de nuværende bygninger er opført 1910. Areal 45 tdr. land (25 ha).

Matr. nr. 13a Kobbersmedegård, Grevevej 40.

Også kaldet Solvang. 28 tdr. land (15 ha)

Gården har oprindelig ligget i sydsiden af Tune landsby på Søndergade nr. 25 og hed Kobbersmedegårdene. Det har været en tvillinggård. Den er udflyttet til Tune Hede formentlig omkr. 1800.

Bygningerne er fra ca. 1870 med spåntækte vægge Markerne ejes nu af landbrugsskolen.

Matr. nr.14a Tune Landboskole, Grevevej 20.

Michel Gjões legat byggede i 1866 en højskole og ansatte digteren Chr. Richardt som forstander. Få år senere blev det en landboskole. Se særligt afsnit herom. 28 tdr. land (15 ha)

Matr. nr. 15a Bakkegård, Østerbakken 7.

Stuehuset ligger ved Tune Centret. Jorden er i 1960`erne udstykket til Østerbakken, Almuevej og Byagervej. Til gården hørte 52 ha svarende til 13 tdr. hartkorn. Oprindelig var det en fæstegård under Gjeddesdal.

Matr. nr. 16a Nordmarksgård

Ved udskiftningen omkring år 1800 blev gården flyttet fra østsiden af landsbyen til en placering mellem Stærkindevej og Roskildevej. Den er nu forsvundet ved grusgravning.

Matr. nr. 17a Rugbjerggård, Roskildevej 29

Den oprindelige gård lå lige nord for kirken og er nu blevet til Nørregade 5. 15 tdr. land (8 ha)

Blev i 1925 flyttet til Roskildevej nr. 29

Matr. nr. 18a Grusgården, Roskildevej nr.63

Oprindelig placering var Nørregade nr. 34. 25 tdr. land (14 ha)

Matr. nr. 19a Grønshøjgård, Tjærebyvej nr. 135

45 tdr. land (25 ha) svarende til 5 tdr. hartkorn. Oprindelig placering i byens sydøstlige hjørne. Grønshøjgård var fæstegård under Københavns Universitet, hvorfra den blev købt til arvefæste i 1850`erne og samtidig udflyttet. Drevet som kvægavls gård.

Matr. nr.20a Digesgård, Tjærebyvej 137

Digesgård var også ejet af Kbh's Universitet og ligger i den vestlige side af landsbyen med marker mod vest på højre side af vejen mod Tjæreby. Der er 60 tdr. land (33 ha) og 8 tdr. hartkorn.

Matr. nr. 21a Boesagergård, Vestergade 17.

To gamle fotos findes i Grith Lerche:"Bøndergårde i Danmark 1789" side 27 og 45.

Matr. nr. 22a Langagergård, Snoldelevvej 11

Areal 120 tdr. land (66 ha) og 11 tdr. hartkorn.

Langagergård har været fæstegård under Roskilde Domkirke, men i 1862 blev den købt til arvefæste. Der skulle dog stadig betales en arvefæsteafgift på 45 hkg korn og en tiende-afgift på 89 hkg korn.

Matr. nr. 23a Baldershøj, Søndergade 19.

Markerne er på 100 tdr. land (53 ha) og vurderet til 10 tdr. hartkorn.

Stuehuset er opført 1846.En nedrevet kampestensbygning har været svinestald.

Gården har været fæste under Roskilde Adelige Jomfrukloster.

Fra gården blev udstykket 6 husmandsbrug. Nu er det resterende markareal solgt til Stenagergård, Snoldelevvej 24.

Matr. nr. 24a Hørkærgård, Baldersvej 5

40 tdr. land (22 ha) Ejedes tidligere af Roskilde Domkirke.

Matr. nr. 25a Penstrupdal, Karlslunde Centervej 68.

Gården ligger ½ km sydøst for Tune landsby.

Arealet har været 50 ha eller 93 tdr land og var vurderet til 12 tdr. hartkorn. Nu er der 31 ha. Hovedbygningen er opført 1890.

Gården har været fæstegård under Roskilde Domkirke.

Matr. nr. 26a Højlund, Karlslunde Centervej 80.

Har været fæste under Roskilde Domkirke, men den blev købt til arvefæste i 1863, og i 1873 fik ejeren skøde på gården.

Under udskiftningen 1794-1802 blev gården flyttet fra midt i byen til 2 km sydøst for byen.51 tdr. land (28 ha)og 6 tdr. hartkorn.

UDPLUK AF FORHANDLINGS PROTOKOL FOR TUNE OLDERMANDSLAUG.

Den ældste protokol begynder i 1862, og på en af de første sider præsenteres bogen.

*Denne bog autoriseres til Sundhedsprotokol for Thune Sogn.
Sogneforstanderskabet for Snoldelev og Thune, d. 19. august 1862.*

*Jørgen Larsen Poul Hansen Mads Pedersen Lars Pedersen
Jens Larsen Ole Madsen Peder Hansen Niels Andersen Ole Pedersen.*

Den næste side ser også officiel ud og er svær at læse.

*Da vi Undertegnede haver taget Syn i Efteraar
1862, over Sundhedsvedtægten, for Thune Sogn.
Hvor i fantes nogle smaa nødvendigheder, som
Enhver Mand var villig til selv at i stand
sætte efter Bedømmelsen.*

*At Forretningen er taget af os efter bedste Skjøn
og på bedste måde.*

Synsmænd og vidner

Bevidnes herved

Lars Jørgensen

(Nordgård)

Mads Sørensen

Anders Pedersen

formand.

Det første regnskabsår slutter d. 1. maj 1863 med følgende tekst:

*Gaardeier P. Møller i Thune har som
Oldermand for Thune Sogn opgjort og af-
levet Byens Fælles Kassebehold, der beløber
sig til 42 rigsbankdaler.*

Thune den 1ste Mai 1865

Dette er opnået efter indtægter på i alt 199 rigsbankdaler. Heraf er de 180 indkommet ved, at der fire gange er opkrævet 1 mark for hver tønde hartkorn, og det gav ca. 45 rigsbankdaler hver gang. Pengesystemet var 1 rigsbankdaler = 6 mark a 16 skilling.

Man kan herefter regne sig frem til, at Tunegårdene i alt har haft 45 x 6 = 270 tdr. hartkorn svarende til 10 tdr. hartkorn i gennemsnit.

Men der var 50 udgiftsposter, hvoraf de 42 faldt i sommerhalvåret. Det var til pasning af kirkegården, kul og lys til kirken, orgeltrædning og brandvagt. Det var i alt 157 rigsbankdaler. Efter 1905 gives der kun til orgeltrædning og kirkens juletræ.

1865-66 var indtægterne 154 rigsdaler og udgifterne 134 rigsdaler.

I kassebogen fra 1866 er der rester af gotisk håndskrift, så nogle tilsyneladende blandede gotisk skrift med den moderne.

1875 går man over til at regne med kroner og ører. Staten begyndte med det i 1873.

Navnene på de første oldermænd:

1864-65	Poniatovsky Møller
1868	Ole Madsen
1869	Lars Larsen
1870	Lars Jørgensen
1871	Jens Hansen
1872	Hans Madsen
1873	Jens Andersen

Det er mange af dem, der var nævnt på første side, og skikken med en ny oldermænd hvert år gjaldt allerede dengang.

Udgifterne er ofte svære at læse, men der er betalt for at træde orglet, og der er betalt skat af tyrejorden. Enker kan også fået mindre beløb, og så ser det ud til, at en række personer, ofte koner, har fået et beløb for nogle tjenester, de har gjort. Lidt større beløb er betalt for arbejder på kirkegården eller i grusgården.

Både gadekæret og hørkæret har været indtægtskilder.

Man praktiserede brugerbetaling, så når én gårdmand ville rødne sit hør i hørkæret, måtte der betales en afgift..

I 1877 har Karlslunde betalt 8,75 kr. til Tune Oldermænds laug, fordi Tunefolkene havde kastet sne (ryddet vejen) på nogle strækninger i Fløjterup, som påhvilede hartkorn tilhørende Karlslunde-bønderne.

18.oktober 1879 er modtaget 20 øre fra sognerådet.

7. december 1879 er købt 10 pund stearinlys til kirken, og de har

1880 var den største udgift på 31 kr. 20 øre. Det var for 12 tønnder kul til kirken, og Peder Svendsen fik 20 kr. for at fyre i kirken.

I 1883 har der været en indtægt i forbindelse med at gadekæret har skiftet ejer.

Det har givet lauet en indtægt på 2 tønnder (hkg) byg, der omregnet til foregående års kapiteltakst er udmøntet i 21 kr. 8 øre. Kornprisen har således været 10,54 kr. Hvis det skulle pristalsreguleres, ville vi komme til en høj kornpris i 1999.

I slutningen af 1880'erne var lauet insolvent med en negativ kassebeholdning, men man fortsatte alligevel med at fyre i kirken.

Bytyren hørte også under oldermandslauget, og den gårdmand, der fodrede og passede tyren fik til gengæld lov at benytte den parcel, der hed tyrejorden. Men oldermandslauget måtte betale kommuneskat af tyrejorden. Fra 1898 optræder også begrebet "kongelige skatter".

I 1896 er brandfogeden blevet betalt "efter regning"

Hørkæret sælges.

Gennem alle årene er indtægter og udgifter det eneste, der fremgår af protokollen, men i 1898 fremkommer følgende:

" På et Møde, som blev afholdt hos Jørgen Jørgensen i Tune efter forudgående Indvarsling i de lokale Blade angående salg af Hørkjæret, vedtoges det at modtage det af Gaardejer Mads Hansen givne Bud nemlig 800 kr. for den lod, der hidtil har hørt under hans Ejendom, ligesom det af Gaardejer Hans Jensen givne Tilbud at betale hans Part i forhold til Mads Hansen vedtoges. Dernæst blev det enstemmigt vedtaget at give det hidtilværende udvalg Fuldmagt til på alle Hartkornsejernes vegne at afslutte handelen. Udvalgets medlemmer er sognefoged Lars Larsen, Gaardejerne Hans Hansen på Marken og Hans P.Madsen.

Fuldmagten sendes rundt ved Ombud til Underskrift.

Tune, d. 13. november 1898.

Hans P. Madsen

Lars Larsen

Hans Hansen.

I 1901 betaler laugget 317 kr for arbejde ved opførelse af ligkapel ved Thune Kirke.

Lindetræ plantes.

Anden protokol begynder med regnskaber fra 1906, men foran sidder en side med følgende tekst:

"På en Plads midt i Tune By, hvor vejene Greve, Karlslunde, Snoldelev, Vindinge støder sammen bliver der ved et Oldermands-gilde 1901 vedtaget i Anledning af Hundredaarsskiftet og andre derunder følgende Begivenheder, såsom Udstedelsen af forskellige Landbolove, til minde at plante et Træ (Lindetræ) og sætte en Sten med Aarstal (1903), omgiven med Buske og Blomster og indhegnet med Stakit.

Den fremtidige vedligeholdelse overtages af Bylavet.

Matrikelnumrene og derboende ejere

22	And..Nielsen	20	Hans Hansen	21	Jens Andersen
7	Niels Hansen	18	Niels Christensen	9	Hans P.Madsen
11	Cai H.Olsen	16	P.Brandt Lassen	19	Jens Christensen
17	Peder Jensen	3	Jens Chr.Jensen	4	Hans Hansen
2	Jens Jensen Bruun	12	P.Rasmussen	24	Jens P. Petersen

Træet er plantet i 1902 af gartner Martin Nielsen."

Det var også gartner Nielsen, der i de følgende år tjente 6 kr. ved at renholde Tune Gadeplads.

I 1908 fik gårdejer N.Christensen 23,75 kr. for "Avertissementer og Lokaler i Anledning af Jernbanesagen."

I 1909 optræder en formueopgørelse med en panteobligation til 850 kr. det er formentlig penge fra salget af hørkæret.

Piben.

Fra 1910 står:

"Niels Møller, Thunegaard har skænket Thune Oldermandslaug en Merskums-Pibe, som opbevares og kun benyttes af Oldermændene."

Ved mødet den 27/2 1911 vedtoges det med alle de mødtes Stemmer, at det for Fremtiden er forbundet med en Bøde på 1 kr. for at komme til Oldermandsgilderne senere end Kl. 5.

Bøden tilfalder Oldermandskassen.

20.oktober samme Aar afholdes et ekstra Møde i Tune Bylaug. Det vedtoges at yde 500 kr, af Laugets Kasse til Indretning m.m. af Tune Annekskirkegaard.

Samtidig synes lauget at have pådraget sig en gæld til forstander Brink Lassen. Man vedtog at forrente den med 4,5 % og det blev 48 kr. det første år, men gælden blev afviklet i løbet af 4 år.

"Ved Oldermændsgildet den 19. februar 1917 blev det bestemt, at Niels Hansen skulde affatte en Liste over Gaardene som tilhører Oldermændslauget i den Rækkefølge, de har ligget fra gammel Tid og Gilderne afholdes. Disse er følgende:

6 Højgaard	17 Rugbjerggaard	8 Rendebjerggaard
7 Nordgaard	26 Højlund	9 Elkjærgaard
8 Grusgaard	16 Uden navn	15 Bakkegaard
5 Hasselgaard	4 Østergaard	3 Strømsagergaard
2 Tinggaard	19 Grønshøjgaard	24 Hørkjærgaard
23 Baldershøj	10 Tunegaard	22 Langagergaard
21 Boesagergaard	20 Digesgaard	11 Lundegaar
12 Lisegaard	25 Penstrupsdal (13 og 14	Landboskolen senere tilføjet)

Sammen med denne Kassebog følger en gammel Kassebog, Oldermændslavets Horn, 1 Pibe og 2 sparekassebøger."

I 1921 skriver oldermænden Henrik Hedeboe:

"Efter Begæring af Ejeren af Gadejorden Ole Larsen om at faa afløst Kornafgiften har Bylavet vedtaget at imødekomme Begæringen, dog saaledes at Kornafgifyderen maa afholde Omkostningerne derved. Iøvrigt afløses Kornafgiften efter de gældende Regler.

Endvidere vedtoges det at modtage en Obligation på 1000 kr. til 5 % Rente som 1.prioritet i Ejendommen, opsigelig efter almindelige Sparekasseregler.

Paa Oldermændslavets Vegne fik Oldermænden Bemyndigelse til at underskrive alle Papirer vedrørende ovennævnte Sag.

Der nedsattes et Udvalg paa fem Mand til at undersøge Stakit og Tjørn omkring Gadetræet og eventuelt lade udføre saadan arbejde, som kan være til Forskønnelse og Værn omkring Træet.

Fra enkelt Side blev det foreslaet at stryge det ene Maaltid ved

Oldermandsgildet. Ved en Afstemning vedtoges at blive ved det gamle."

Gadebelysning.

I 1925 vedtog lauet at yde 600 kr. til etablering af elektrisk gadelys i Tune på betingelse af, at kommunen vil foranstalte det og betale vedligeholdelse. Det blev accepteret af sognerådet.

Genforeningssten.

I 1933 vedtog lauet at yde et tilskud på 300 kr. til et nyt anlæg i Tune, og at Genforeningsstenen skal flyttes til anlægget. Stenen var blevet rejst i 1920 ved lindetræet, men nu blev den af skolebørnene flyttet på en slæde til anlægget. I 1936 blev det besluttet at tilbyde Menighedsrådet en sum på indtil 100 kr. af kassebeholdningen til beplantning langs kirkemuren mod vest og nord, eventuelt også på den åbne plads ved kirken. Endvidere blev det besluttet, at oldermandsgilderne

skal afholdes som sædvanlig, men at man stryger frokosten og erstatter den med at servere ostemad og kage til kaffe eller the ved gildets slutning.

I 1938 blev lindetræet, tingtræet fredet efter at det var blevet mishandlet af ejeren af Tinggården. Oldermandslauget bevilgede omkostningerne ved fredningen, dog ikke over 50 kr. Næste år vedtog man dog at betale hele beløbet på 90 kr.

I 1942 siger protokollen: "Og da Vinteren har været meget streng, og Vejene næsten ufremkommelige, er Sparekassebøgerne ikke gjort op."

17.december 1948 er der ekstraordinært møde i lauet. Man enes om at overdrage ejendomsretten til et opfyldt gadekær i det sydøstlige hjørne af byen til sognerådet på betingelse af, at kommunen indretter pladsen som legeplads for byens børn.

Den tredje protokol indledes med, at oldermand Oluf Hansen i smuk håndskrift giver en redegørelse for de vigtigste hændelser i oldermandslauget.

Tingstedet

19. august 1965 blev lindetræet fældet på grund af vejudvidelse.

Da man mente, der under træet skulle være nedlagt et dokument fra Tune Oldermændsmaal blev fældningen fulgt af mange mennesker og fra Tune bylav af sognerådsformand Johannes Hansen og oldemand Hans Stenberg Larsen.

Protokollen nævner ikke, om man fandt noget, men avisudklip fortæller, at man ikke fandt den skat, man havde håbet på.

Ved oldermændsgildet 22. februar 1966 på Rendbjerggård vedtog man at godkende et tilbud fra Tune Sogneråd

om plantning af et nyt træ med tilsvarende sten foran Tune Kirkegård.

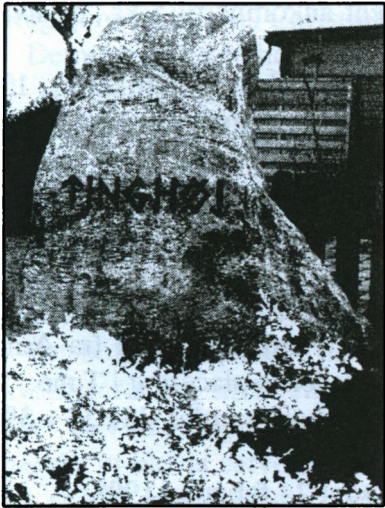
Havearkitekt Mejer-Jensen havde planlagt anlægget, men han indrømmede, at det oprindelige tingsted havde haft mange flere sten – en for hver gård.

Ved plantningen d. 31. maj 1967 nedlagde oldemand Helge Hansen et dokument, der var forfattet af forstander Rasmussen. I dokumentet står:

"1967 den 31. Dag i Maj Maaned nedlagde Tune Oldermændsmaal denne Skrivelse ved det nyplantede Træ paa Tingpladsen i Tune. Det skete paa et Tidspunkt, hvor det gamle Landsbypræg over Tune By endnu kunne erkendes, men hvor Byudviklingstendenserne kunne frygtes at ville ændre dette Præg.

Det er da Oldermændsmaals Tanke, at dette Anlæg med Tingtræ og Tingstene skal staa som et varigt Tegn paa, at denne By fra Oldtiden og op til omkring Aar 1800 har været Stedet, hvor Herredets Beboere stævnedes sammen til Afgørelse af Tvistigheder til Stadfæstelse af et Liv i Orden under Landsstyrelsens Love.

Maatte da dette Tegn ogsaa blive fremtidige Beboere i Tune By og Sogn et Symbol paa, at et Liv levet i Orden og under Love bedst beforder Udvikling af et rigt og frugtbart Samvirke Mennesker imellem."

1971 betalte hvert medlem 10 kr. til styrkelse af kassebeholdningen og man vedtog at hæve bøden for for sent ankomne til 5 kr., og hvis det var mere end et kvarter til 10 kr.

1976 blev Jakob Kjær optaget i lauget som ejer af matrikel nr. 13, og 1983 optages Jørgen Olsen som ejer af den jord, der har tilhørt Baldershøj nr. 23. 1994 blev Erik Jensen optaget som ejer af Hørkærgården, og året efter vedtog man at indbyde forstander Annette Hartvig Larsen på Landboskolen til at være medlem af oldermands-lauget. Det var første gang en kvinde kom i oldermandslauget, så det skete naturligvis efter grundige overlægninger.

I 1998 samlede oldermandslauget - med værdifuld hjælp fra Arne Jensen, Tune Hede - historiske kort over gårdenes placering i Tune.

(kort samlet side 35 – 39)

Tekst til protokollen ved **Oldermandsmødet 24.februar 1998:**

Oldermandslauget har med værdifuld hjælp fra Arne Jensen, Tune Hede samlet historiske kort over gårde og jordtilliggende i Tune.

Ved mødet i dag er omdelt et uddrag af protokollerne fra Tune Oldermandslaug.

Uafhængigt af lauget er i årets løb udkommet bogen "Der var engang en landsby" af Poul Gehl. Vi håber, disse initiativer kan være bidrag til Tune landsbyets historie.

Regnskabet for 1997 ser således ud:

Formue ved årets begyndelse

Unibank, konto	393-44-18289	1.112,38 kr.
Bikuben/BG-Bank	735-44-00037	<u>938,47 kr.</u>
I alt		2.050,85 kr.

Indtægter

Renter fra Unibank		8,95 kr.
Renter fra Bikuben/BG-Bank		<u>3,65 kr.</u>
I alt		12,60 kr.

Da der ikke har været nogen udgifter i regnskabsåret er følgende aktiver også Oldermandslaugets nettoformue:

Unibank, konto	393-44-18289	1.121,33 kr.
Bikuben/BG-Bank	735-44-00037	<u>942,12 kr.</u>
I alt		2.063,45 kr.

Dags dato overdrages oldermandens pligter og rettigheder til ejeren af Rugbjerggård Claus Christinsen.

Dermed følger byhorn og merskumspibe med ret til at bruge begge, 3 protokoller, ovennævnte 2 bankbøger samt et fotoalbum - alt indbundet i et håndvævet klæde.

Tune, d. 24. februar 1998.

Jakob Kjær
Oldermand

Oldermandsgilde 1999 hos gårdejer Ejnar Larsen, Østergaard.

For bordenden sidder den tiltrædende oldermand Ejnar Larsen, der kvalificerer sig til titlen bl.a. ved at afholde oldermandsgildet, hvor hver deltager dog støtter oldermanden med et bidrag på een krone, når der er blevet serveret sildemad, flæskesteg og ost fulgt op med øl og snaps, mens kaffen suppleres med småkager og cognac inden generalforsamling og kortspil overtager scenen.

Der slutes med natmad.

I billedet ser vi også verdens første kvindelige oldermand i Tune. Det er Annette Hartvig Larsen, der er direktør for Tune Landboskole og to skoler i Jylland.

Hendes optagelse i det mandsdominerede samfund skete efter meget grundige overlægninger !

Tune Landboskole

Initiativet til Tune Landboskole kom oprindeligt fra Gjeddesdal. 1774-1798 var ejeren kammerråd Michael Wulff Giøe.

I hans testamente havde han betænkt de fattige i Greve-Tune-Karlsunde og Kildebrønde. Man kunne også få penge til brudeudstyr, men en trediedel var afsat til en industriskole hvilket ville sige en faglig skole.

Netop på den tid var de fremsynede mænd meget optaget af en bedre teknisk og biologisk produktion. Men tiden var måske ikke moden, og landet var i krise.

Så i 1866 efter tabet af Sønderjylland og med den stærke følelse af nation og sammenhold mente legatbestyrelsen, at pengene burde bruges til at oprette en folkehøjskole. Den kom til at hedde Michael Giøes Folkehøjskole, som der stadig står over en af indgangsdørene.

Til forstander blev antaget digteren Chr.Richardt, der har skrevet mange af de sange, vi stadig synger, og netop mens han boede på Tune Hede skrev han sangen "Velkommen lærkelil".

Men det kneb ham mere "at sælge billetter", så der kom for få elever.

Amtsrådet havde nogle år tidligere spurgt sogneforstanderskabet om dets syn på amtsrådets ide om oprettelse af amtsskoler for ungdommen.

Hertil havde sogneforstanderskabet svaret, at "man erkender den gode hensigt, men man tror dog ikke at turde tilråde fuldbyrdelsen på den antydede måde, fordi man højliggen befrygter, at den tilbørlige legemlige sysselsættelse, som findes på en bondegård, vilde mangle og virke til skade for de unge menneskers fremtid og derved for kommunerne."

Disse synspunkter lå til grund for, at man nu omdannede højskolen til en landboskole.

Man ville undervise landboere, ikke alene i landbrug, men de i 1871 nyansatte ledere Anders Svendsen og Chr.Christensen var nok landbrugskandidater, men de havde arbejdet på Hindholm Højskole, og de fortsatte med højskolekursus i 20 år ved siden af et 9 mdrs landbrugsskolekursus, og i de resterende 3 måneder holdt de kurser for mejersker, d.v.s. piger der ville lære at lave smør og ost ude på gårdene.

I dette kursus deltog også J.Stilling Andersen, der senere tog til Hjedding ved Ølgod og oprettede Verdens første andelsmejeri. Han sagde i 1933: "Mit ophold på Tune har måske i nogen grad påvirket min ide om andelsprincippet, idet vi daglig fik tålbragt mælk til kæmning fra omegnens små hjem."

Gennem et par generationer var Tune Landboskole en af de førende landbrugsskoler, og mange lærebøger har netop haft Tune-lærere som forfattere.

Det var landboskolen, der gjorde Tune kendt ude i landet bl.a. da forstanderen, retstatsmanden Niels Bredkjær i 1920-1940 var landbrugets talsmand i radioen.

Samtidig var han medlem af oldermandslauget. Skolens tilknytning er stadig bevaret.

I 1967 var behovet for uddannelse af landmænd reduceret på landsplan og måske især på denne egn. Samtidig havde den hastige

tekniske, biologiske og økonomiske udvikling skabt et behov for efteruddannelse af landbrugets rådgivere, lærere og forskere.

Denne opgave blev ikke taget op af Landbohøjskolen. Men Tune Landboskole havde en stilling så nær ved forsknings-institutionerne, så det var formålstjenligt at bruge netop Tune Landbo-skole til formålet.

Initiativet hertil kom fra landbrugets organisationer. Landboskolen var i 1947 blevet en selvejende institution, og bestyrelsen herfor kunne nu overdrage skolen til landbrugets organisationer til ovennævnte formål. I overdragelsesdokumentet står, at i perioden 1867 til 1968 har 11.261 unge mennesker været elever på skolen ved dens længere kurser.

Siden 1968 har Tune Landboskole været brugt til kurser typisk af en uges varighed. Det har primært været for jordbrugets vejledere, men der har også været mange kurser for etablerede praktiske landmænd.

Behovet viste sig så stort, så man senere oprettede en søsterskole ved Århus. Fra 1969 til 1989 boede Landbrugets Informationskontor med dets produktion af lærebøger og inspiration på Landboskolen, så skolen kom igen i spidsen for landbrugsviden. Informationskontoret er nu flyttet til Århus, men Landboskolen er stadig i front og dens gamle brede sigte, der rækker udover det landbrugsfaglige, er blevet mere aktuel end nogensinde.

Tune Oldermandslaug 1997

Claus Christiansen	Rugbjerggård	17 a
Jakob Kjær	Solvang (Kobbersmedegård)	13 a
Ejnar Larsen	Østergård	4 a
Helge Hedeboe	Grusgården	16 a
Erik Jensen	Langagergård	22 a
Jørgen Olsen	Baldershøj	23 a
Lars Folmer-Petersen	Tunegård	10 a
Annette Hartvig Larsen	Landboskolen	14 a
Poul Andersen	Boesagergård	21 a
Erik Jensen	Hørkærgård	24 a
Finn Kristiansen	Digesgård	20 a
Børge Kristiansen	Hasselager/Lundegården	11 a
Niels Jørgen Folmer Petersen	Rendbjerggård	8 a

kostet 8 kroner.

HVEM VAR HER FØR, OG HVAD KAN DE FORTÆLLE?

Martin A.Hansen lader i "Af Folkets Danmarkshistorie" en landmand fortælle således:

"Jeg kender godt den landmand, der har dyrket jorden før mig, og jeg ved hvem, der har haft den før. Forestiller man sig alle de tidligere ejere eller dyrkere af jorden stillet op i en lang række, vil de kunne fortælle historie. Og hvilken spændende historie kunne det ikke blive. Derimod vil den første og sidste næppe kunne forstå hinanden"

Det vil nok også være svært at forklare fremtidens landmænd, hvad der er sket i vor tid.

Den følgende opstilling er tænkt som et forsøg på, at få dannet et lille stykke kæde for hver af Tune-gårdene. Der er betydelige mangler i disse kæder, men måske kan begyndelsen her medvirke til, at der efterhånden bliver udfyldt nogle huller og led.

De fleste af oplysningerne stammer fra Greve Museum, der har en mappe med navne på alle familiemedlemmer samt materiale samlet af Poul Gehl og fra samtaler med Johannes Hansen.

Som forkortelse er brugt:

f = fødselsår

d = dødsår

e = år som ejer af gården

Har man lyst at læse, hvad Lundegårdsmanden Jeppe Madsen oplevede i begyndelsen af 1800-tallet, så slå op i Snoldelev-Tune bogen side 221-223.

Matr.nr	2 a	3 a	4 a	5 a	6 a
Navn	Tinggård	Strømsager	Østergård	Hasselgård	Højgård
Ejer	Peder Madsen f. 1742	Jens Andersen f. 1724	Anders Jensen f. 1738	Jens Jensen f. 1720	Mads Olsen f. 1755
Ejer	Rasmus Yttesen f. 1786	Mads Jensen f. 1770	Hans Larsen f. 1765	Peter Jensen f. 1756	Ole Madsen f. 1776
Ejer	Mads Rasmussen	Karen Mads- datter f. 1806	Hans Jensen Fra Herst.v	Hans Pedersen f. 1788	Mads Olsen f. 1801
Ejer	Ole Madsen	Peter Jensen f. 1825	Hans Hansen f. 1846; d. 1926	Peter Hansen f. 1829; d. 1913	Hans Madsen f. 1837; d. 1889
Ejer	"Kongen" Jensen	Jens Jensen	Folmer Sørensen	Ellen Pedersdat f. 1867; d. 1952	E.Søren Jensen f. 1847
Ejer	Oskar Nielsen	Verner Hatting Pe- tersen e.1950-76	Ejnar Larsen e. 1940 -	Sigfred Jensen e. 1939-49	L.P.Jørgensen
Ejer	Johs. Poulsen	Clara Hatting Petersen		Anders Israelsen	Aksel Laesen.
Ejer	Barber Aage Rasmussen			Daniel Leinum.	Svend Rasmussen.
Ejer				H. C. Leinum.	Hans Stenberg Larsen.
Ejer					Keld Stommerik

Matr.nr	7 a	8 a	9 a	10 a	11 a
Navn	Nordgård	Rendebjergg.	Elkærgård	Tunegård	Lundegård
Ejer	Knud Nielsen f. 1737		Jørgen Olsen f. 1759	Peder Olsen f. 1735	Jens Nielsen f. 1732
Ejer	Peter Larsen f. 1766; d. 1852		Lars Andersen f. 1782	JørgChristensen f. 1764 e.1801-30	Jeppe Madsen f. 1764; d. 1844
Ejer	AndersPedersen f. 1822		Ole Hansen f.1802; d.1872	Søren Jørgensen f. 1803 e.1830-48	Niels Jeppesen f. 1804
Ejer	Niels Hansen f. 1857; d. 1940	N. Søren Nielsen f. 1859	Niels Madsen f.1829; d.1896	Jeppe Olsen e. 1848-57	Lars Larsen f. 1808; d. 1889
Ejer	Oluf Hansen f. 1889; d. 1978	Laurits Folmer Pe- tersen e. 1911-39	H.P.Madsen f.1862; d.1954	Carl Ponitowski Møller e.1858-82	Anders Kornerup
Ejer	Helge Hansen f. 1926; d. 1998	Henrik Folmer Pe- tersen e. 1939-83	SvGehl Madsen f. 1912; d. 1957	Niels Møller f.1860 e1882-1916	H.F.Rasmussen
Ejer	Aage G Hansen	Niels Jørgen Folmer Petersen e.1983-	Jørgen Jørgensen	Laurits Folmer Petersen e1916-60	J.P.Sørensen
Ejer			Hedebokro	Niels-E. Folmer- Petersen e1960-90	C.H.Olsen
Ejer			Vognmand Erik Mortensen	Lars Folmer- Petersen e.1990-	August Lennholm

Matr.nr	12 a	13 a	14 a	15 a	16 a
Navn	Lisegård	Kobbersmedeg	Landboskolen	Bakkegård	Nordmarksg.
Ejer	Jens Olsen f. 1738		Chr.Richardt 1867-71	Peder Larsen f. 1711	Ole Pedersen f. 1738
Ejer	Ole Jensen f.1771	L P Nielsen e. 1883-91	A. Svendsen. 1871-96	Jens-Larsen f. 1764; d. 1822	Niels Olsen
Ejer	Klaus H. Kai f. 1793	O. Christensen f.1860 e1891-1933	J.Brink Lassen 1896-1920	Niels Andersen f. 1815; d.1875	Jens Pedersen Fra Ramsø
Ejer	Lars Jørgensen	Landboskolen e. 1933-1972	Niels Bredkjær 1920-40	Jens Nielsen f. 1848; d.1925	Ole Larsen f. 1825; d.1875
Ejer	H og V. Jørgensen	Jakob Kjær f. 1928 e.1972-	Johs.Larsen 1940-46	P. B .Larsen	Peder Larsen f.1862
Ejer	L.E.Johansen f. 1912		A.O.Rasmussen 1946-72	N. P. Nielsen	Niels Andersen Fra Greve
Ejer	P V Sørensen - 1961		Georg Nielsen 1972-	Jungersen.	
Ejer	Civiling. L H Larsen e.1961-		Johs.Krog.	Jungersen.	
Ejer			A. H. Larsen.		

Matr.nr	17 a	18 a	19 a	20 a	21 a
Navn	Rugbjerggård	Grusgården	Grønshøjgård	Digesgård	Boesagergård
Ejer	Jens Olsen f.1747Ytteslægt	Søren Andersen f. 1713	Mads Olsen f.1738	Niels Jensen f. 1746; d. 1808	Lars Andersen
Ejer	Jens Andersen f. 1806; d. 1892	Kresten Andersen f. 1750	Søren Madsen f. 1771	Else Nielsdatter f. 1784	Ytte Olsen f. 1742
Ejer	Peder Jensen	S. Kristensen f. 1791; d. 1844	Ole Sørensen f. 1804	Niels Nielsen f. 1809	Truid Yttesen f. 1792
Ejer	Albert Olsen	Mads Sørensen f. 1826; d. 1892	Lars Andersen f. 1846	Ole Madsen f. 1828; d. 1890	Lars Jensen f. 1824
Ejer	Aage Bilde Hansen	Niels Christensen f. 1838; d. 1929	Carl Jensen f. 1854	Hans Hansen f. 1856	Jens Andersen f. 1841
Ejer	Claus Christiansen	Rasmus Henrik Christensen/Hedebo	Jens Chr.sen f. 1873	Ejnar Hansen f. 1890	Jens L.Andersen
Ejer		Ame Hedebo f. 1906	Johs.Hansen e. 1942-96.	Peter Hansen f.1891	N.Andersen
Ejer		Helge Hedebo.	Finn Kristiansen e. 1996-		H.M.Hansen
Ejer					Dir. Nielsen
Ejer					Poul Andersen

Matr.nr	22 a	23 a	24 a	25 a	26 a
Navn	Langagergård	Baldershøj	Hørkærgård	Penstrupdal	Højlund
Ejer	Peter Olsen f. 1740	Niels Jensen f. 1738 ; d.1801	Ytte Sørensen f. 1590	Søren Madsen f. 1727; d. 1772	Anders Larsen f. 1748
Ejer	Ole Yttesen f.1780	Jens Nielsen f.1775	Søren Yttesen d. 1688	Hans Pedersen f.1775	Hans Nielsen f. 1771
Ejer	Lars Larsen f. 1818; d. 1906	Mads Jensen f. 1821; d. 1883	Ytte Sørensen	Jens Hansen f. 1808; d. 1889	Kristen Larsen f. 1801
Ejer	Anders Nielsen f. 1857;d. 1925	Lars Larsen f. 1852; d. 1905	Bodil Yttesdat. f. 1702; d. 1770	Peter Jensen f.1850; ugift	Peter Jørgensen
Ejer	J.Krogh	Viggo Larsen	Jeppe Olsen f. 1744	Hans Fynbo	Jens Olsen f. 1882
Ejer	Carl Petersen	Lars Larsen	Rasmus Jeppe- sen f. 1787	Søren H.Sørensen	Helge Olsen
Ejer	Dir. Nielsen	Niels Mortensen	Lars Pedersen		
Ejer	? Jensen	Jørgen Olsen	Hans Larsen	Martin Jensen	
Ejer	Erik Jensen	Torben Nørbæk	Mads Hansen	Asger Jensen	Bodil Clausen
Ejer		Erik Jensen	Jens P.Pedersen	Martin Ejlergaard	
Ejer			Anders J.Pedersen		
Ejer			Jørgen Pedersen		
Ejer			Erik B Jensen		

Billedet er taget ved oldermændsgildet i 1996 og viser

Til venstre	Niels Jørgen Folmer-Petersen	Rendbjerggård	8a
Til højre	Børge Kristiansen	Hasselagergård	11a

Hvert år overdrager den siddende oldemand "regalieme" til den kommende oldemanden, og det er overdragelsen vi ser.

SAMLING AF
Historiske
KORT
over
GÅRDE
Og
JORDTILLIGGENDER
i
TUNE

Samlet i anledning af oldermandsgilde d. 11. februar 1997

TUNE OLDERMANDSLAUG

*Af pladsmæssige grunde er der nogle af kortene, der ikke er medtaget.
Gengivelse af store kort i et hæfte af denne størrelse er desværre ikke
mulig.*

Forklaring til Kortet over Tune

	Mat. nr.		Mat. nr.
1 Højgård	6a	14 Grønshøjgaard	19a
2 Rugbjerggaard	17a	15 Hørkærsgaard	24a
3 Rendbjerggaard	8a	16 Baldershøj	23a
4 Nordgaard	7a	17 Tunegaard	10a
5 Højlund	16a	18 Kobbessmedgaard	13a
6 Elkærsgaard	9a	19 Langager	22a
7 Grusgaarden	18a	20 Bosager	21a
8 Bakkegaarden	15a	21 Digesgaard	20a
9 Nordmarksgaarden	16a	22 Præstegaard	27?
10 Hasselgaarden	5a	23 Lundegaard	11a
11 Østergaard	4a	24 Lisegaard	12a
12 Strømsager	3a	25 Penstrupdal	25a
13 Tinggaarden	2a	26 Skole	

 Risgærder omkring Lands

 Led over Vejen

 Kirke

 Tvillingegaarde

 Indhegning til Kvæget
når det bliver drevet ud

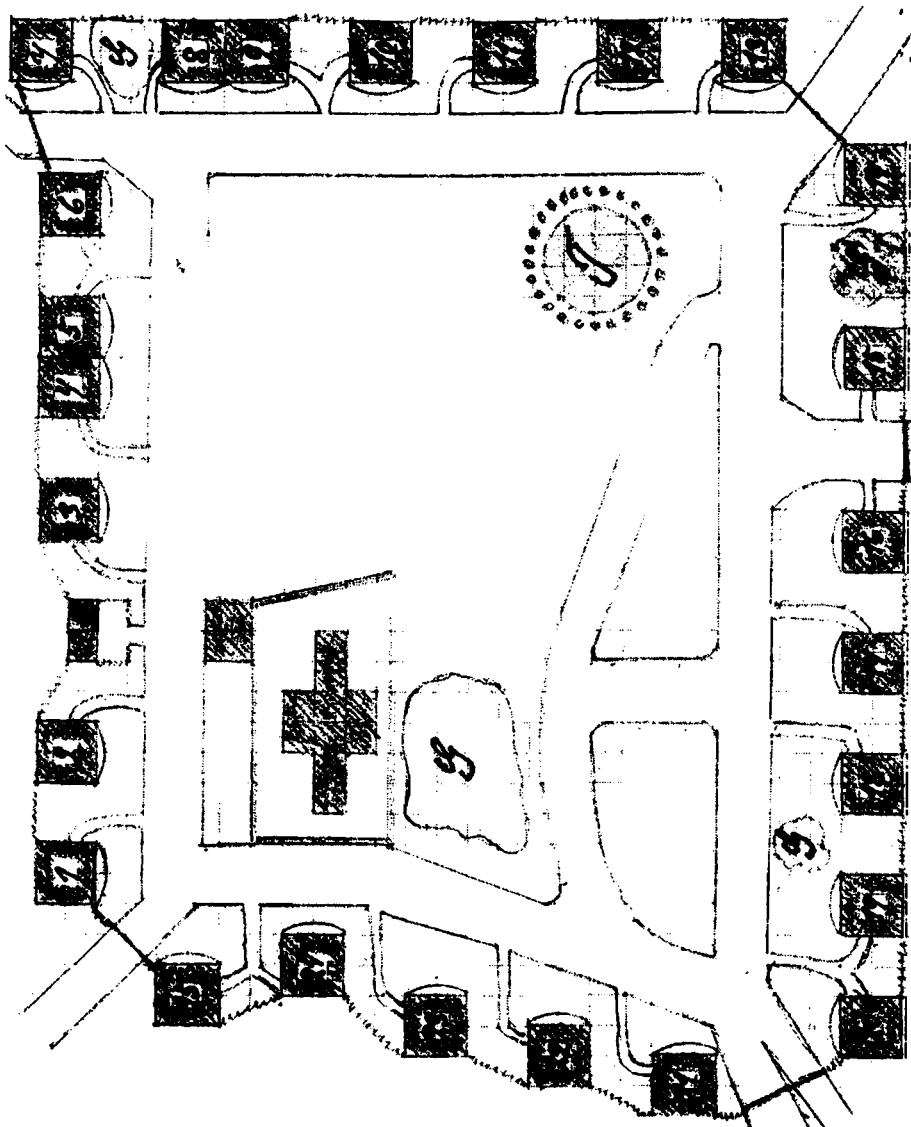
G Gadekær

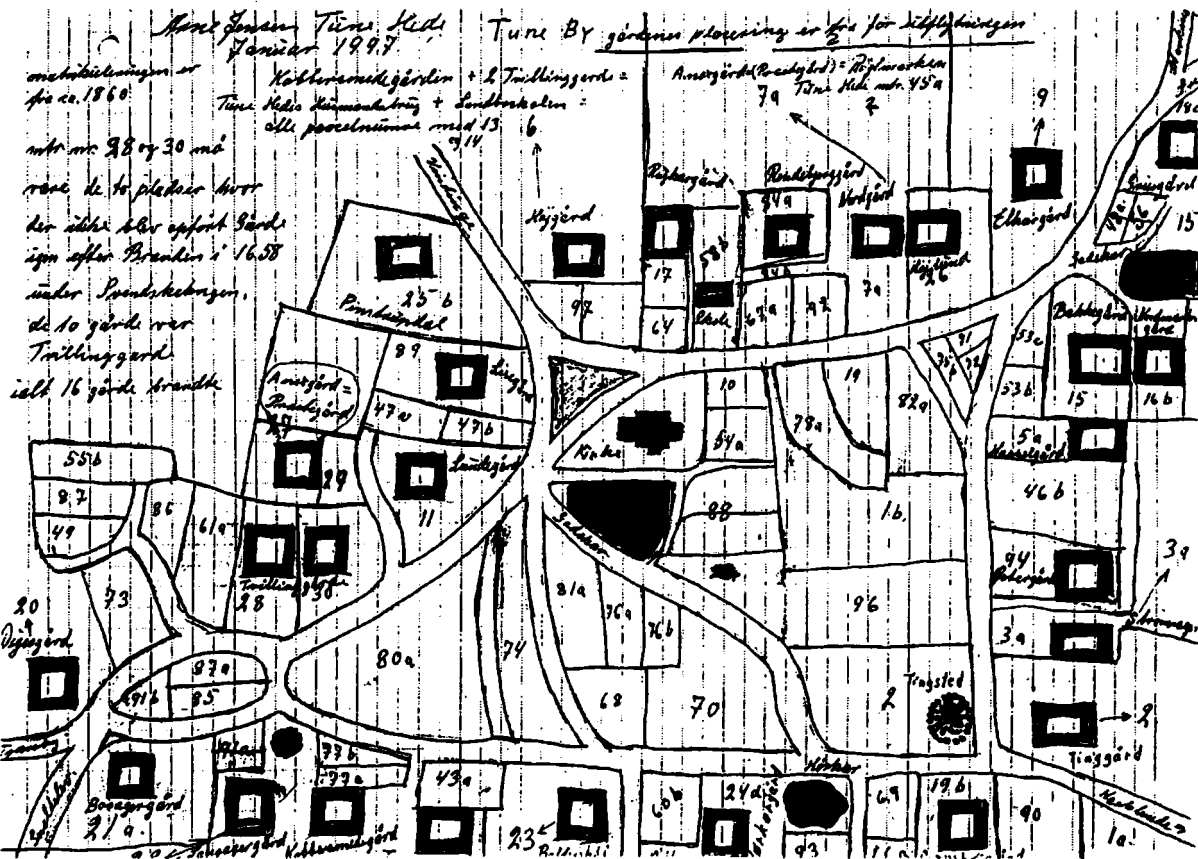
T Tingtræet

Kransen af Sten uden om Tingtræet;
sad Bymændene på til Bystævnet.

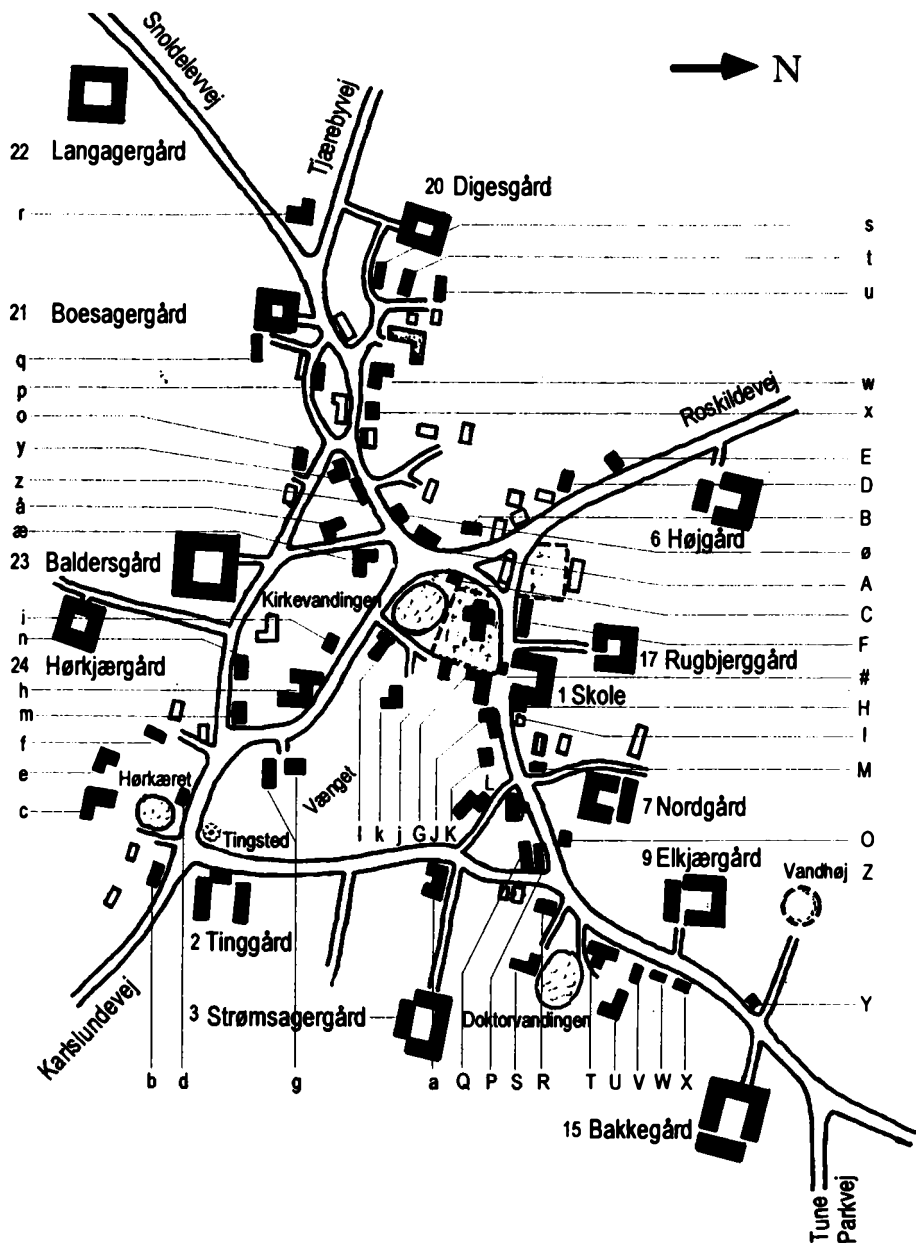
Tune By før Udflytningen

Tegnet af Arne Jensen, Tune Hede under en undervisningstime hos lærer Nøhr i 1939.

Poul Gehl's vandring gennem Tune ca. 1920

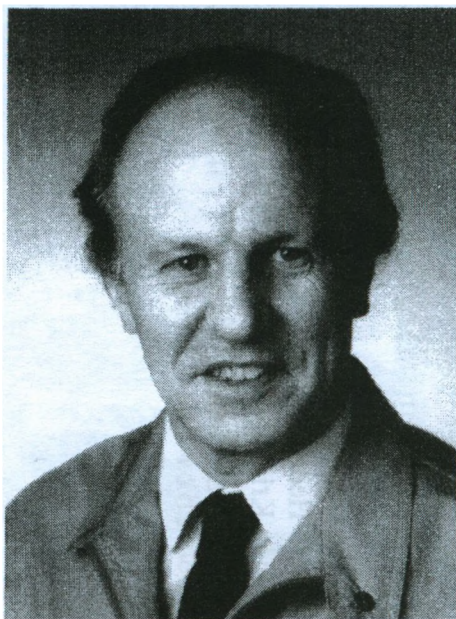

Oldermændsgilde den 20. februar 1996

Ovenstående billede viser fra venstre mod højre:

Bageste række		Forreste række	
Gorm Folmer Petersen	Gæst	Ejnar Larsen	Østergård
-	Gæst	Helge Hedebo	Grusgården
-	Gæst	Børge Kristiansen	Hasselgård
Finn Kristiansen	Digesgård	Niels Jørgen Folmer-Petersen	Rendbjerggår
Lars Folmer-Petersen	Tunegård	Niels Erik Folmer-Petersen	Tunegård
Jakob Kjær, Solvang	Kobbersmedegård		
Erik Jensen	Langagergård		
Poul Andersen	Boesagergård		
Johannes Hansen	Grønshøjgård		
Jørgen Olsen	Baldershøj		
Erik B. Jensen	Hørkærgård		

Jakob Kjær

Jakob Kjær er født i Nordjylland, og vokset op på et lille landbrug ved Fjerritslev. Fra 1959 har han, bortset fra en periode på 3, år boet på Tune Hede ved Tune Landboskole. På denne har han arbejdet i alle disse år. I perioden 1959-1967 som landbrugslærer, og i perioden 1970-1996 med udvikling af undervisningsmaterialer til landbrugsskoler, og som sekretær for Foreningen af danske Landbrugsskoler.

Siden 1973 har Jakob Kjær været medlem af Tune Oldermændsdrag. Adgangen til dette kom via købet af gården Grevevej 40, som har et amatrikelnummer, da det er fra denne gård jorden, der nu tilhører Tune Landbrugsskole, stammer.

Jakob Kjær har gennem de mange år i Tune interesseret sig for lokal-samfundet. Først som medlem af skolenævnet, og sidenhen mere synligt som medlem af byrådet i Greve kommune i perioden 1980-1988, hvor han blandt andet var formand for bygge og planlægningsudvalget.

Hans historiske interesse har tidligere givet sig udslag i et jubilæumsskrift fra Ramsø-Tuneherreds landboforening med titlen "Glimt fra mands minde", som også indeholder historier fra Tune.

Morten Kjær

Serien " Bidrag til Greve kommunes historie" omfatter nu følgende " Gule hæfter"

1	Greve sogn - 1836	v/ Ole Eriksen og G. Gregersen
2	Greve sogn - folketællinger 1801	v/ Ole Eriksen og G. Gregersen
3	Kildebrønde sogn - 1836	v/ Ole Eriksen og G. Gregersen
4	Oeders Efterretninger 1771	v/ Ole Eriksen og G. Gregersen
5	7 soldaterbreve fra 1864	v/ Gunnar Petersen
6	Tune sogn - 1836	v/ Ole Eriksen og G. Gregersen
7	Karlslunde sogn - 1836	v/ Ole Eriksen og G. Gregersen
8	Samtale med Maren Petersen	v/ Ole Eriksen
9	Forsamlinghuset "Godhaab"s start	v/ Ole Eriksen
10	Bybranden i Kildebrønde	v/ Bjørn Helles
11	Tiggerliv i gamle dage	v/ Meta Nielsen og Ole Eriksen
12	Vilhelm Pedersen	v/ Bjørn Helles
13	"Strandgreven"	v/ Ole Eriksen
14	Sønderholm boplads	v/ B. Andersen og L. Pedersen
15	"Kaldet følger enken"	v/ E. Doberck
16	Greve Hospital	v/ Ole Eriksen
17	Da Greve-Kildebrønde blev storkommune	v/ Frode Hansen
18	Karlslunde Landsby	v/ Inger Vestergaard
19	Et livstestamente	v/ G. Gregersen
20	Elev i Mosede skole	v/ Gudrun Jensen
21	Erindringer om Mosede Fort	v/ Halvor Boiehøj
22	Erindringer fra min barndom - 1	v/ Kirsten Petersen
23	Erindringer fra min barndom - 2	v/ Kirsten Petersen
24	Erindringer fra min barndom - 3	v/ Kirsten Petersen
25	Tune-sprøjten	v/ Poul Gehl
26	Karlslunde skole 1742 - 1942	v/ Valdemar Mortensen
27	Michael Vulf Giøer legat	v/ E. Doberck
28	"Josef" og "Illegalt til Sverrig"	v/ Halvor Boiehøj
29	Flugten til Sverrig	v/ Bjørn Helles
30	Mosede Politi 1935 - 1985	v/ Ole Eriksen
31	Dobbeltmorderen på Kildebrønde mark	v/ Bjørn Helles
32	De svenske soldater på Greve-egnen	v/ Bjørn Helles
33	2 kvindeskæbner fra Hedeboegnen	v/ Inge-Lise Overballe
34	Ryg og rejs - en pipe tobak i Køge Kro	v/ Karl Johan Rubæk
35	Valentinere på Geddesdal 1822 – 1927	v/ Carl Erik Andresen
36	"En velnæret Arbejder er
som en kjæmefodret hest"	v/ Carl Erik Andresen
37	Lidt om Tune i gamle dage	v/ Johannes Hansen

38	"Søfryd" og Anker Christensen	v/ Ole Eriksen
39	Et gammelt kort	v/ Ole Eriksen
40	En Hundiedrengs erindringer - 1	v/ Johannes Sørensen
41	En Hundiedrengs erindringer - 2	v/ Johannes Sørensen
42	Bogbussen i Greve Kommune	v/ Kirsten From Christensen
43	Oldermandslav i Karsslunde	v/ Bente Bay Jørgensen
44	Hundige Kirke	v/ Peder Egelund
45	Oldermandslauget i Tune	v/Jakob Kjær